

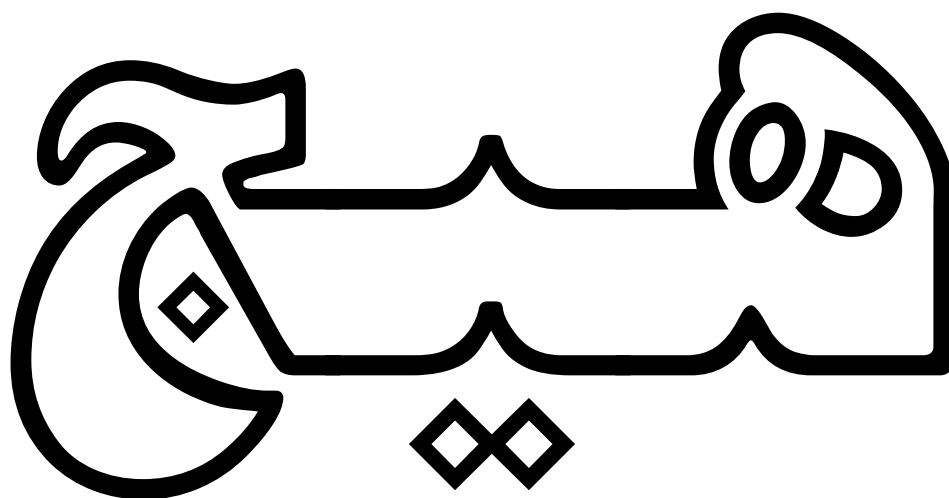

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۸۰۸

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۸۰۸، «هیج» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «هیج» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «هیج» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۸۰۸
ریشه	هیج
تعداد تکرار	۲
تعداد مشتقات	۱
تعداد ریشه مرتبط	۴۶

فهرست مشتقات

۱. یهیج (۲)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۴۱. موه (۱)	۳۱. کثر (۱)	۲۱. شد (۱)	۱۱. خرج (۱)	۱. اخر (۱)
۴۲. نبت (۱)	۳۲. کفر (۱)	۲۲. صفر (۲)	۱۲. خلف (۱)	۲. ارض (۱)
۴۳. نع (۱)	۳۳. کون (۱)	۲۳. عجب (۱)	۱۳. دنو (۲)	۳. الله (۲)
۴۴. نزل (۱)	۳۴. لیب (۱)	۲۴. عذب (۱)	۱۴. ذکر (۱)	۴. اله (۲)
۴۵. ولد (۱)	۳۵. لعب (۱)	۲۵. علم (۱)	۱۵. رضو (۱)	۵. انن (۳)
۴۶. وله (۲)	۳۶. لهو (۱)	۲۶. غرر (۱)	۱۶. رئی (۳)	۶. اولی (۱)
	۳۷. لون (۱)	۲۷. غفر (۱)	۱۷. زرع (۱)	۷. بین (۱)
	۳۸. متع (۱)	۲۸. غوث (۱)	۱۸. زین (۱)	۸. جعل (۱)
	۳۹. مثل (۱)	۲۹. غیث (۱)	۱۹. سلک (۱)	۹. حطم (۲)
	۴۰. مول (۱)	۳۰. فخر (۱)	۲۰. سمو (۱)	۱۰. حی (۲)

فهرست آیات

۱. {الزمر - ۲۱} أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنَابِيعَ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زُرْعًا مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهِيَجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطَامًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِأُولِي الْأَلْبَابِ
۲. {الحديد - ۲۰} اعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُوَ وِزْنُهُ وَتَفَاخُرُ بَيْنَكُمْ وَتَكَاتُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيَجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطَامًا وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعٌ الْعُرُورِ